

How to add nature in a densifying city?

City of Utrecht

Biodiversity Conference Limerick
21st September 2022, Gitty Korsuize

Gemeente Utrecht

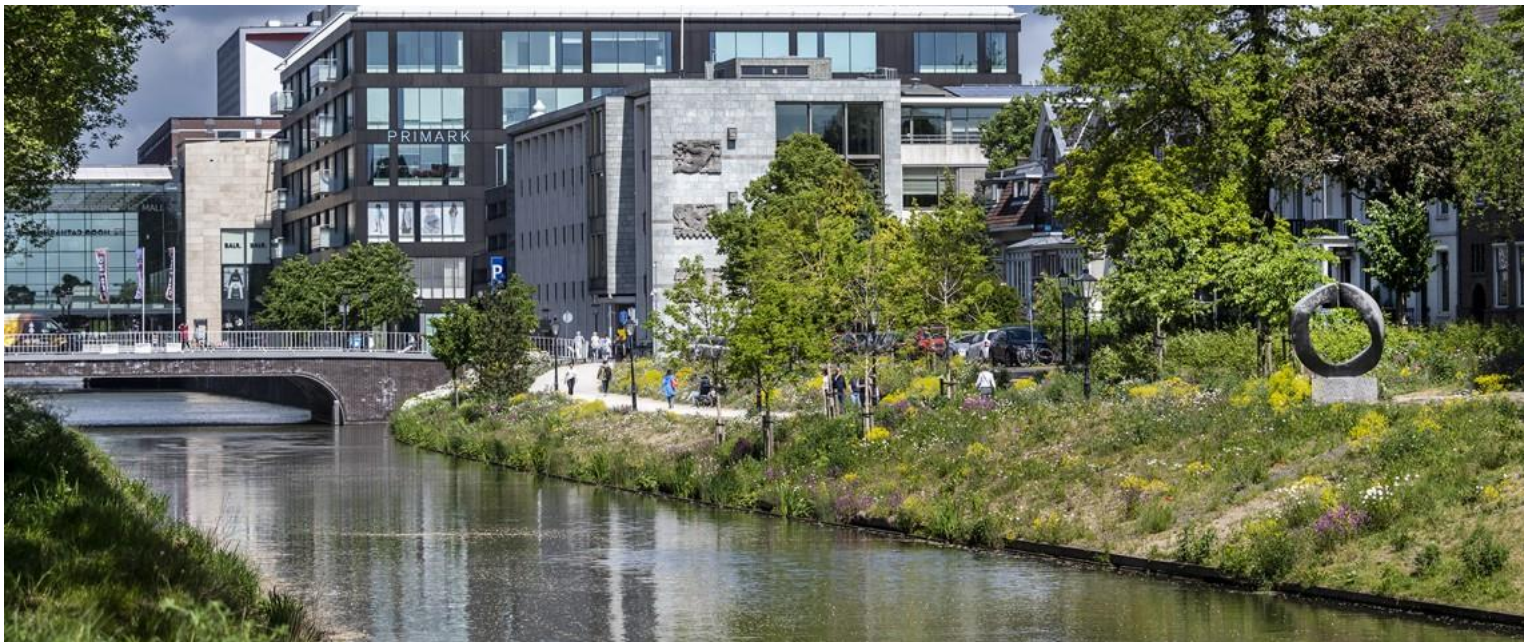
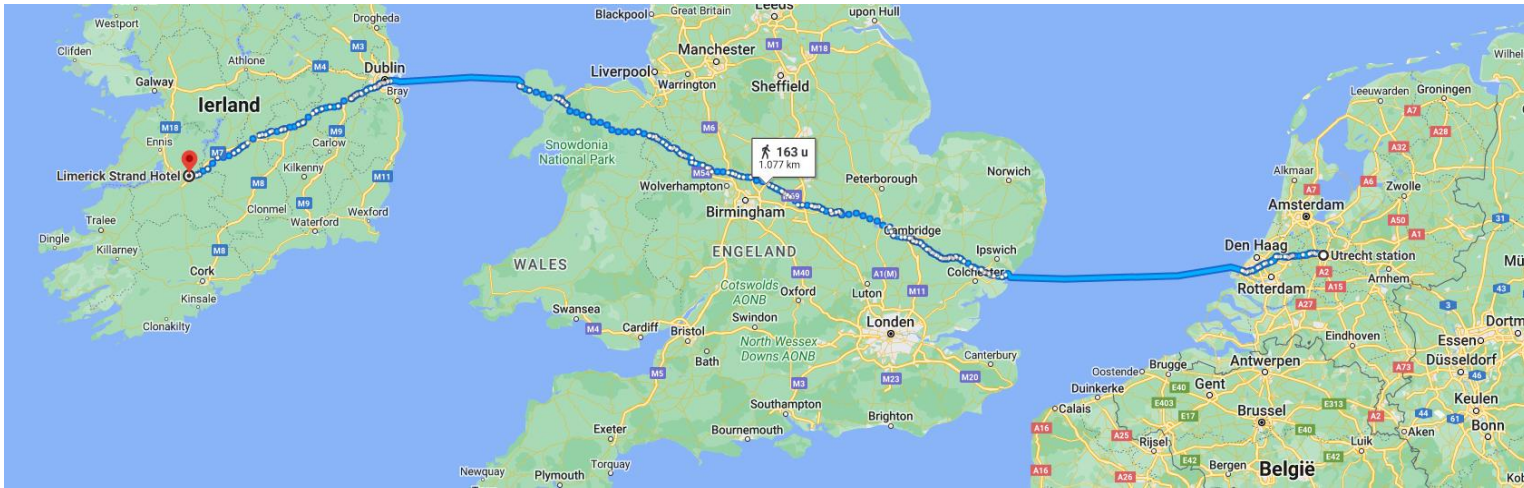
Outline of my presentation

- Short introduction to the city of Utrecht
- Why an exponential leap in greening our city?
- Green in the Urban Development Strategy 2040
- Biodiversity

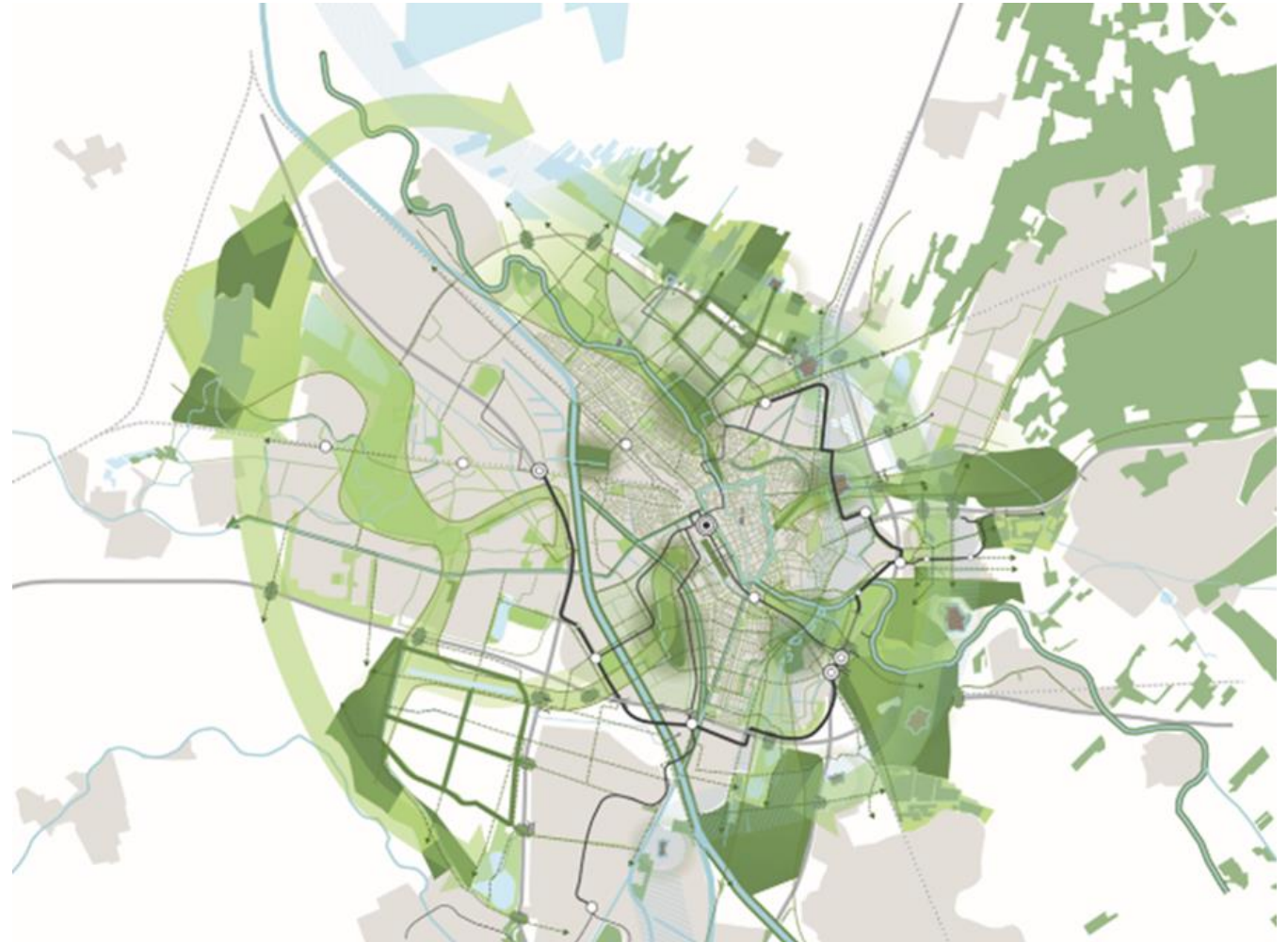
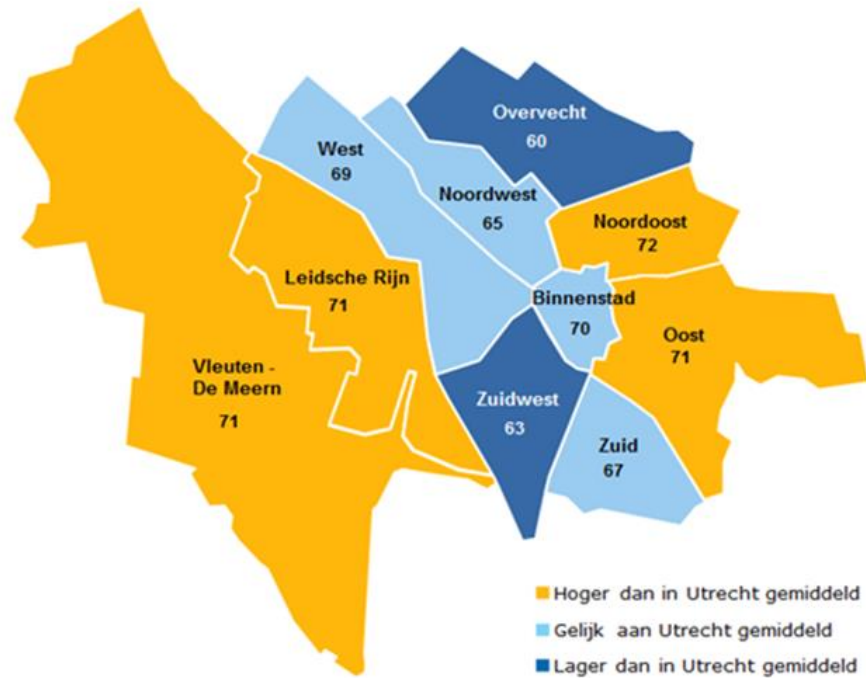
Introduction to the city of Utrecht

Healthy urban living for all

Levensverwachting in goed ervaren gezondheid, naar wijk:

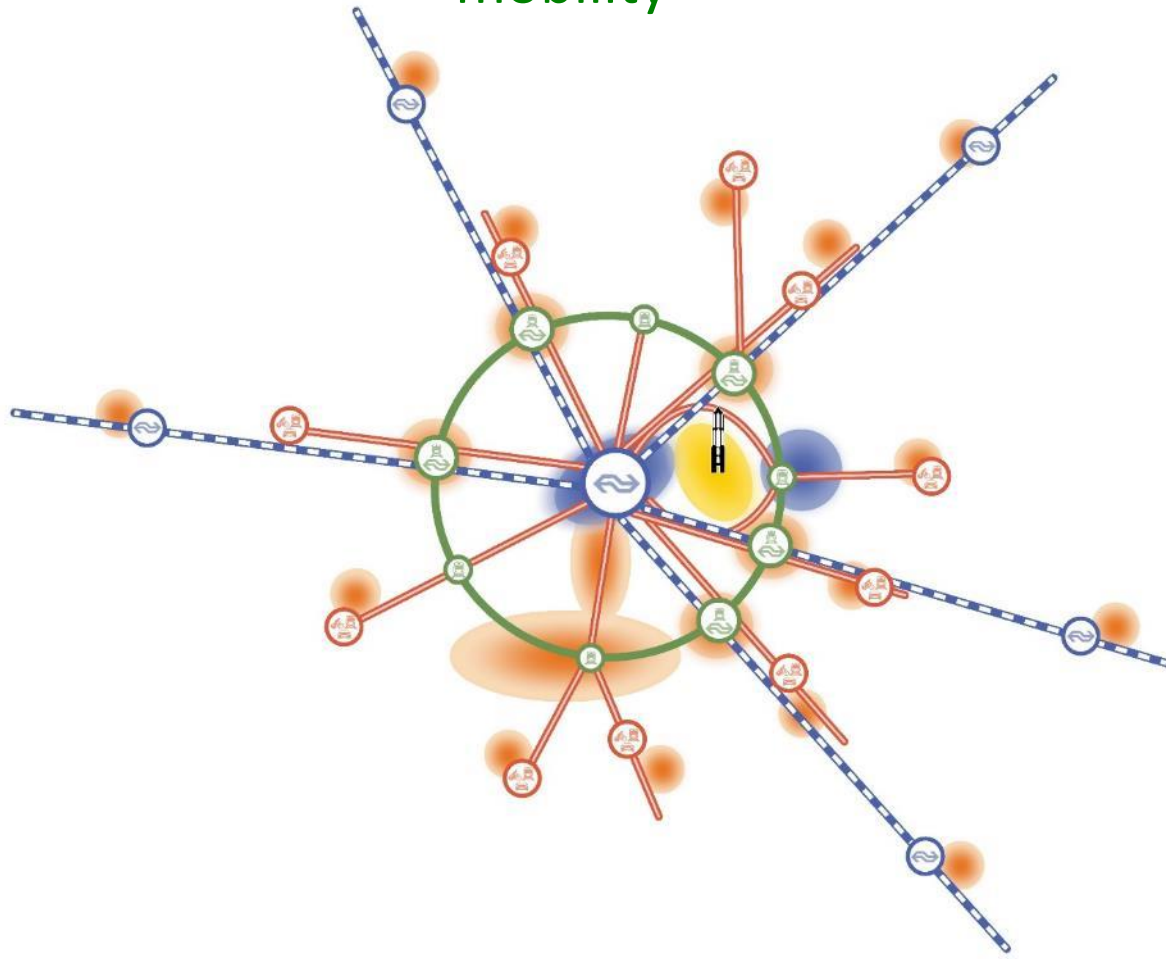
Utrecht barcode

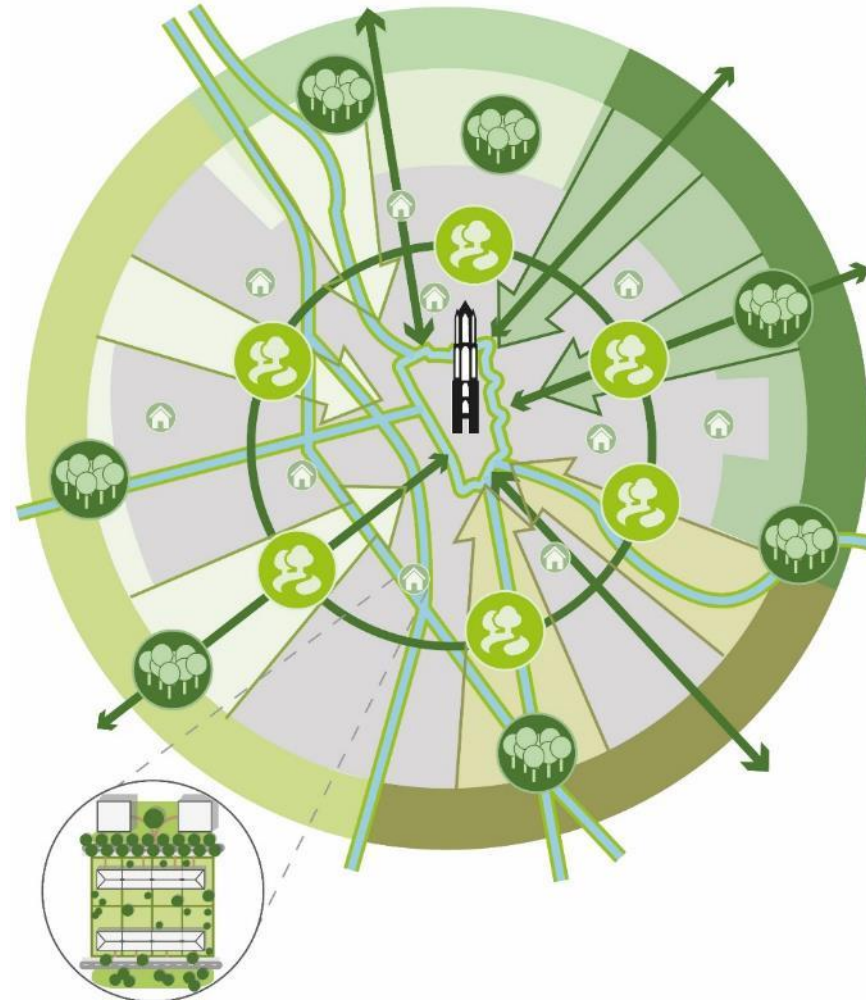
Add 40.000 residents => Add 440 hectare of green

Two carriers of a ten-minute-city

mobility

green

Model groene schaalprong

- stad
- landschappen om de stad
  - Utrechtse Heuvelrug
  - Rivierengebied
  - Noorderpark
  - Veenweidegebied
- vijf groene schaalniveaus
  - groen om de stad
  - groene scheg
  - groen (blauwe) verbinding
  - stadspark
  - groene wijk (groene plantsoenen, straten en tuinen)

RSU 2040

De compacte stad

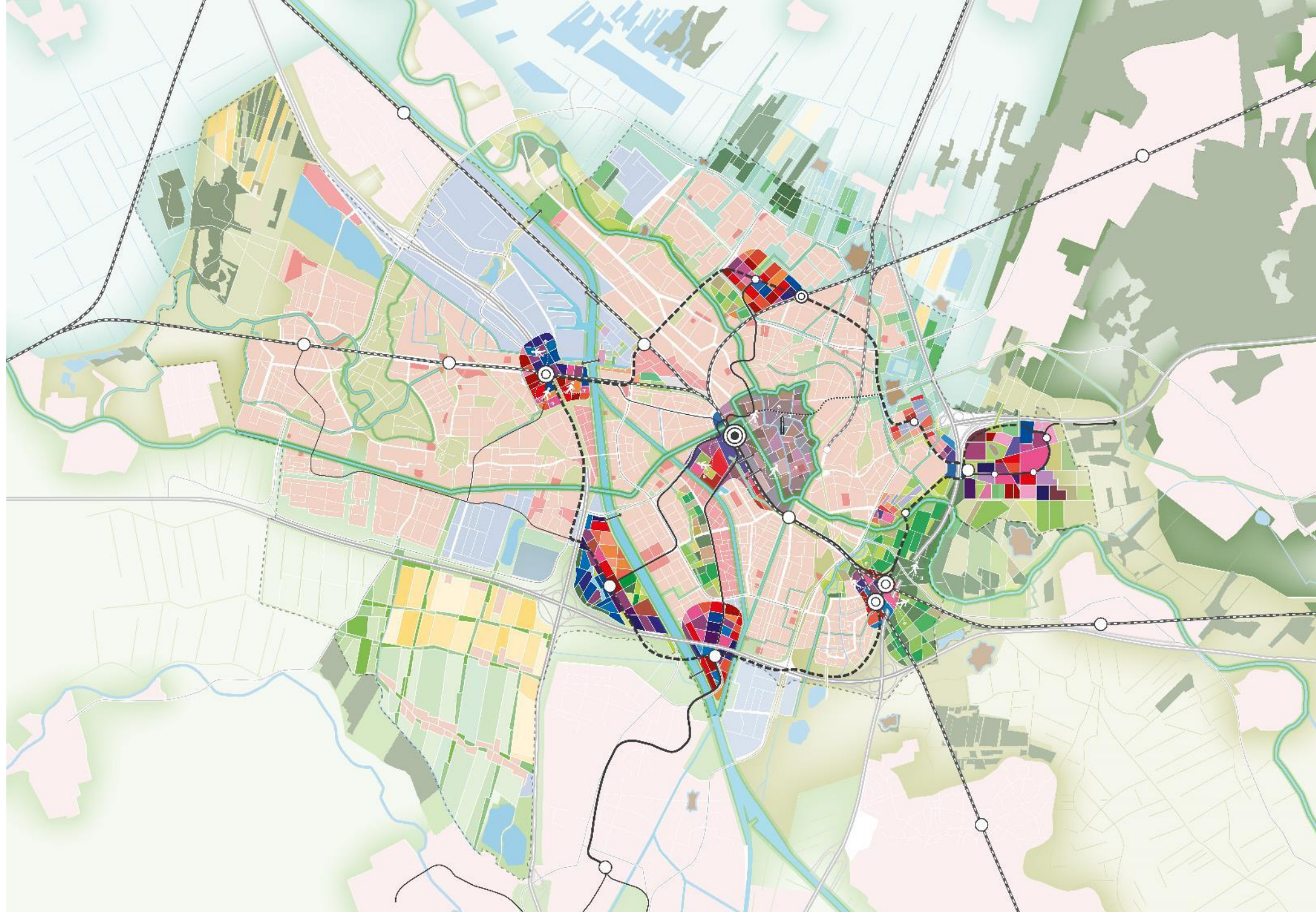
- Bestaande stad**
Bestaande woongebieden
- Bestaande werkkernen**
Bestaande en toekomstige werkkernen
- Nieuwe verspreiding tot 2030 (MPP)**
Het realiseren van de huidige planvorming in bestaand stedelijk gebied
- Nieuw werkterrein tot 2030 (MPP)**
Het realiseren van een nieuw werkterrein (z.v. arbeidsmarkt) binnen
- Centrum**
Kern van en voor andere in de stad en regio
- Nieuwe stedelijke kern**
Een afzonderlijke kern met zijn eigen identiteit en programatische mix

De verbonden stad

- Rijksweg**
- Hoofdweg**
- Mogelijk nieuwe hoofdweg**
Mogelijk nieuwe hoofdweg naar de A12. Zoeklocatie voor nieuw tracé.
- Spoorweg**
Nationale en regionale infrastructuur, hoogste prioriteit en verspreidheid
- HOV-verbinding - waaier**
Directe, continue verbinding tussen de stedelijke kernen. Zoeklocatie voor nieuw tracé
- HOV-verbinding - spaaik**
Confronterende verbinding tussen een stedelijke kern en het centrum/station. Zoeklocatie voor nieuw tracé
- HOV-verbinding - speciale spaaik**
HOV-verbinding voor transitie of bestemming (binnenstad)
- Utrecht Centraal**
Utrecht Centraal is de belangrijkste spoorwaaier en nieuw bestemming van groot (inter)nationaal belang
- Voorspeltatie**
Station tussen spoor en waterverbinding en tevens belangrijk voor werkbestemming
- HOV-knooppunt**
Overstapingsstation tussen waaier en spaaik en tevens belangrijk voor werkbestemming
- HOV-knoop**
Knoop en andere belangrijke bestemming aan het waaier
- Langzaam verkeersverbinding**
Overstapings- en nieuw verbinding voor voetgangers en fietsers om de bestemming te bereiken
- Prioriteit voor de voetganger**
De voetganger is prioriteit met de fiets. Voortgang van de noodzaak naar

De groene stad

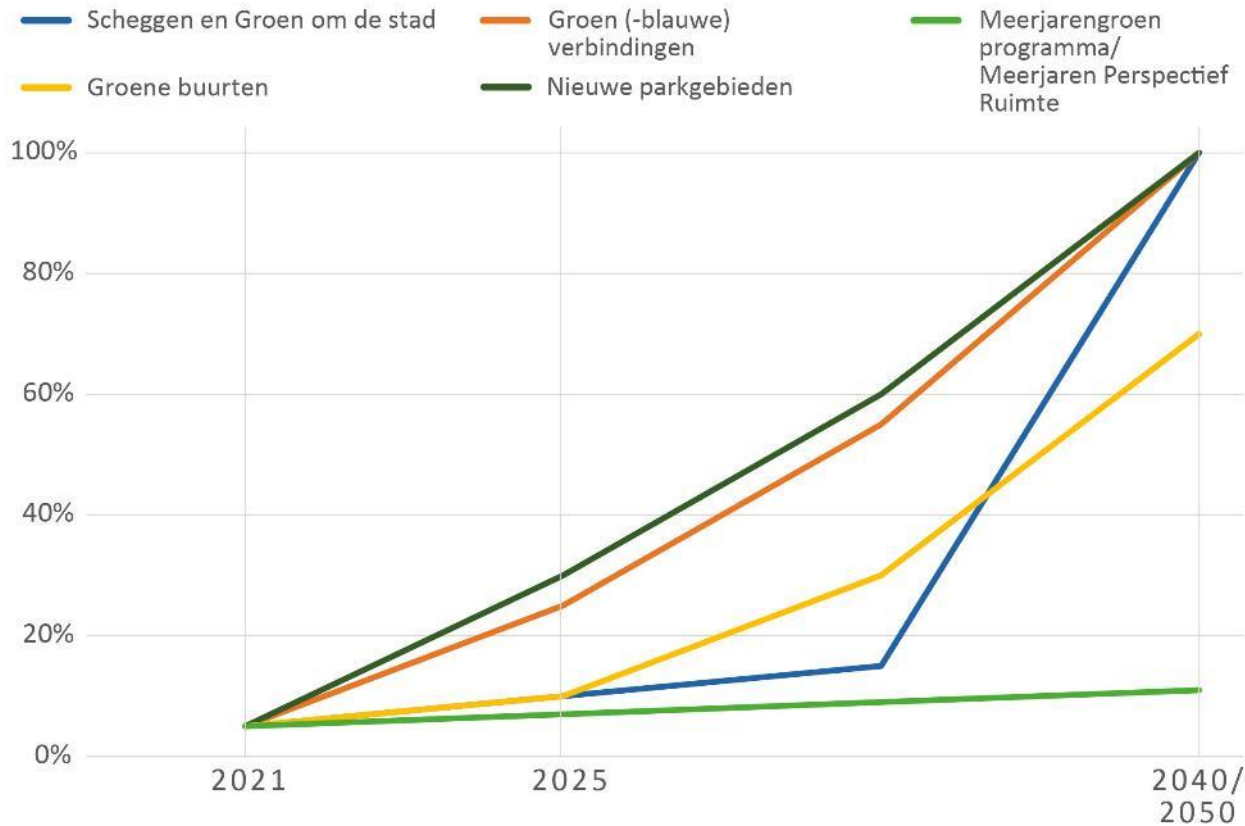
- Utrechtse Heuvelrug**
- Rivierengebied**
- Veemweidegebied**
- Komgronden**
- Fort Nieuwe Hollandse Waterlinie**
- Bestaand stadspark**
- Vergroenen openbare en private ruimte**
In bestaande stad en bij nieuwe ontwikkelingen meer (gebouwd en onbebouwd) groen in de openbare en private ruimte.
- Nieuw stadspark**
Nieuw stadspark voor sport, recreatie en ontmoeting
- Nieuw landschapspark/groene scheg**
Nieuw landschapspark/groene scheg voor recreatie, sport en ontmoeting
- Groen-blauwe schuifdagers**
Groen-blauwe schuifdagers als basis voor stedelijke ontwikkeling. Verbetert de verbinding met het landschap om de stad
- Groene verbinding**
Groene verbinding om de stad om te verbinden met andere gebieden
- Energie landschap**

Why an exponential leap in greening our city?

The traditional way

'Doelen worden anders niet gehaald'

Stad vergroenen in hoger tempo

door Michiel van Renselaar

UTRECHT • De stad Utrecht is pas in 2020 klimaatbestendig als het college van B en W het huidige slakken-tempo van de vergroening niet opvoert. Hoewel de gemeente het principe groen tenzij haanteert, krijgt de domstad er jaarlijks slechts vier tot zes hectare aan natuur bij. Wethouder Lot van Hooijdonk vindt het tijd voor een trendbreuk.

Utrecht staat aan de vooravond van een enorme bevolkingsgroei. Tot 2040 komen er zo'n 100.000 domstedelingen bij. De nieuwe bewoners die neerstrijken in het heurkwartier, de Merwedekanaalzone of de 2e Daalsedijk zullen vaak klein behuud zijn, wonen dicht op elkaar en hebben geen of een minimale tuin. 'Een groene openbare ruimte wordt steeds belangrijker, zeker nu de verwachting is dat we minder op kantoor gaan werken', schrijft C1-wethouder Van Hooijdonk.

In de Ruimtelijke Strategie Utrecht 2040 staat dan ook opgenomen dat '090' er 440 hectare groen (circa negenhonderd voetbalvelden) bij moet krijgen.

Zonder ingrijpen wordt dat bij lange na niet gehaald. 'Meer groen' is al het stre-

Park Lapeleburg is in de zomer al erg druk. FOTO MENDO GAUSCH

ven van alle vervangingsopgaven in de openbare ruimte, bijvoorbeeld bij de aanleg van de Westelijke Stadsboulevard en de geplande metamorfose van het Moreelsepark, maar dat zet geen zoden aan de dijk. Van Hooijdonk: 'De optelsom is een uitbreiding van het groen in Utrecht met vier tot zes hectare per jaar. Bij het huidige tempo blijft de hoeveelheid groen ver achter bij de bevolkingsgroei tot 2040. Ook wordt de stad te warm, neemt de kans op wateroverlast toe, worden de parken steeds voller, neemt de biodiversiteit af en komt de leefbaarheid in de groenar-

me (bijvoorbeeld Ondiep en de Rivieremijk, red.) wijken verder onder druk'.

De wethouder wil het tempo opvoeren. Stapage-wijs van vier tot zes hectare per jaar naar twintig. De komende schttien jaar moet tien tot vijftien procent van de verharding in wijken verdwijnen, worden bestaande stadsparken uitgebreid of er worden nieuwe aangelegd en wil het gemeentebestuur investeren in recreatiegebieden aan de rand van de stad.

Hoewel meerdere partijen verantwoordelijk zijn voor vergroening, schrijft de wethouder dat de ge-

meente het goede voorbeeld wil geven. Gemeentelijke programma's worden in de toekomst beter op elkaar afgestemd. 'Zo biedt het Mobiliteitsplan 2040 kansen voor een andere inrichting van wegen om zo ruimte vrij te spelen voor onder andere groen'.

Van Hooijdonk verwacht dat projecten op deze manier wel tien tot vijftien procent duurder zullen uitval-

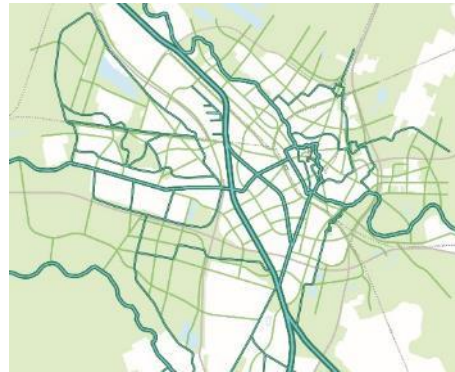
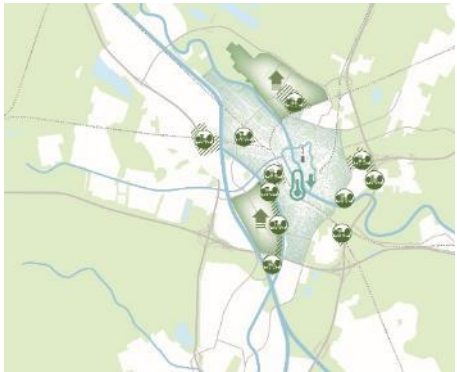
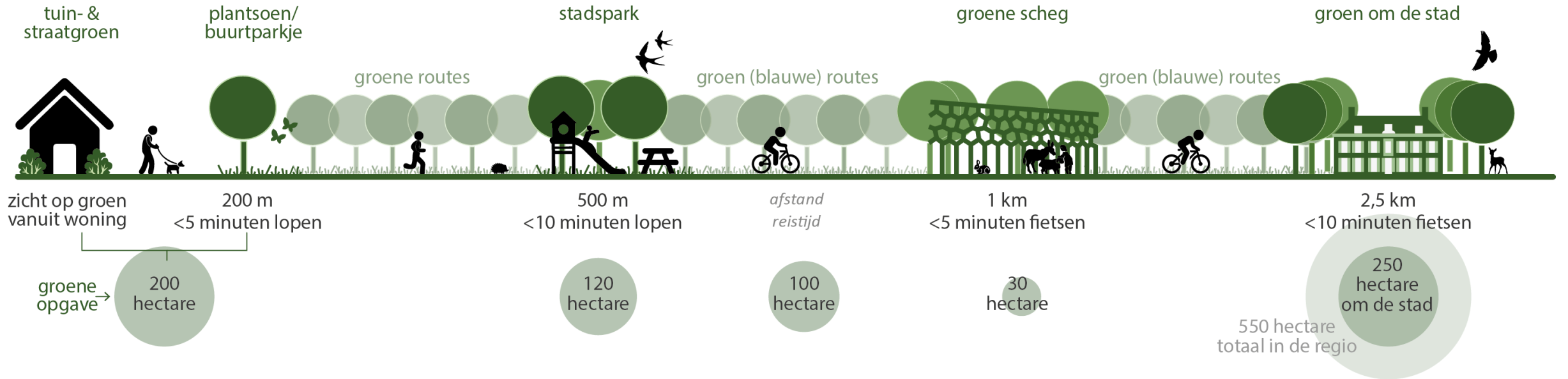
From 'green ornament' to 'fundamental to our city'

Green in Utrechts' Urban Development Strategy 2040

Greening our city at different levels

Quantitative indicators

Norm	Aim	Conditions
 <p>75 m² of green for every household</p>	<p>Sufficient green infrastructure for recreation and biodiversity</p>	<p>Green maintained by the city</p>
 <p>40% green in every neighbourhood</p>	<p>To counter climate-effects like heat stress, stormwater runoff, and for water retention</p>	<p>Green as much as possible at surface level (as an exception canopy cover can be added to the calculation)</p>
 <p>Maximum distance to green with a function to play, sport, relax or other uses</p>	<p>Proximity to green, accesible for all</p>	<p>Real distance to park entrances (not as the crow flies) The distance depends of the level of functionality (neighbourhoodplayground versus recreational- and nature area for the weekend)</p>

Biodiversity

Biodiversity

- Big 30 – species we want to monitor
- Building with nature
- Quantifying needs of species (biodiversity norms)
- Other ways to stimulate biodiversity

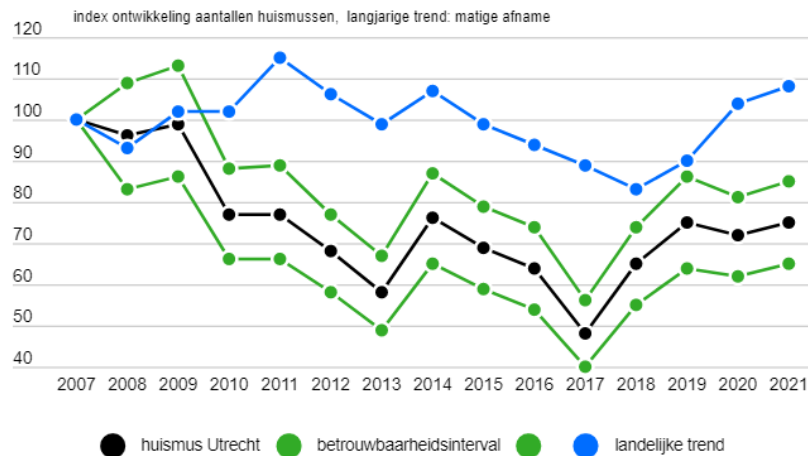

Biodiversity – BIG 30

- Indicator for 30 typical species for the city of Utrecht
- Trends in population
- Realised actions by the city

Natuur – de Utrechtse 30

28. Trend huismus

Bron: Netwerk Ecologische Monitoring, Sovon & CBS, www.sovon.nl en de stadsvogelvrijwilligers

Huisumus

De huismus is een vogelsoort die hoort bij de stad. De vogel heeft struiken nodig voor het vinden van voedsel en het verstoppen voor roofdieren. Het verstenen van tuinen en het verdwijnen van groene plekken is een reden voor afname van het aantal huismussen. De huismus maakt zijn nest onder dakpannen of in kieren en gaten in gebouwen. Deze nestplekken verdwijnen vaak met renovaties of isolatie-werkzaamheden.

Vrijwilligers tellen voor het Meetnet Urbane Soorten (MUS) alle stadsvogels. De huismus vertoont een matige afname ten opzichte van 2007.

29. Diervriendelijk bouwen huismus

Gerealiseerde huismusnestplaatsen	2019	2020	2021
In gemeentelijk en maatschappelijk vastgoed	12	73	
Hof van Monaco 1A			10
Door verplichtingen in tenders			
-Bellevue			50

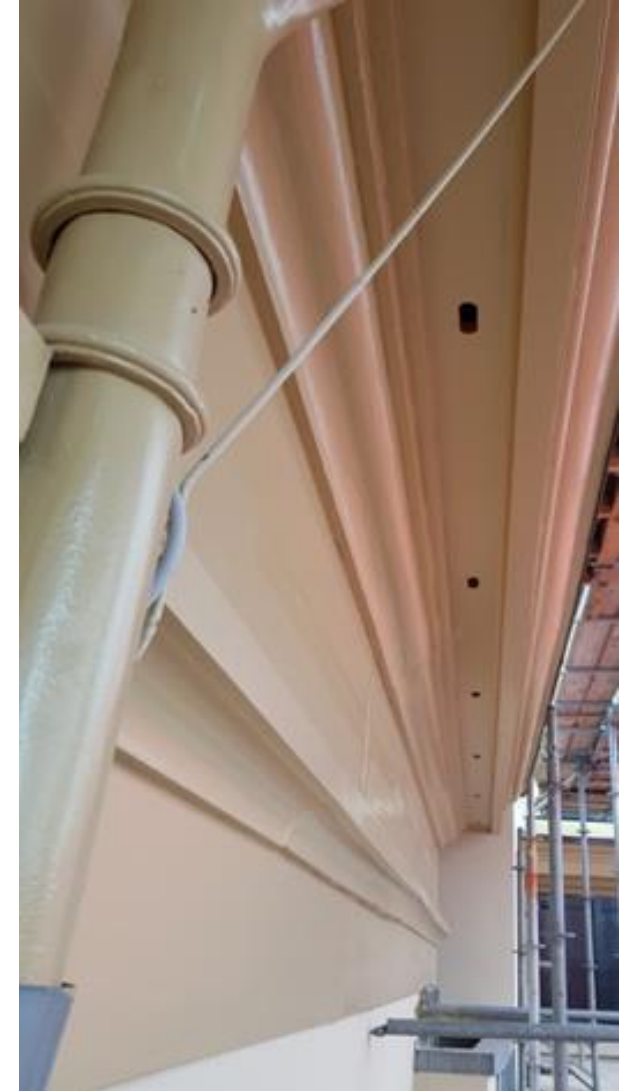
Bron: gemeente Utrecht.

Aantal huismusnestplekken per jaar gerealiseerd onder de gebiedsgerichte ontheffing diervriendelijk bouwen en onder de verplichting tot diervriendelijke bouwen in tenders (geteld in bouwvergunningen).

Bij onze gemeentelijke gebouwen en maatschappelijk vastgoed bouwen we diervriendelijk. Sinds 2020 verplichten we projectontwikkelaars bij nieuwbouw tot het inbouwen van nestkasten voor de huismus. Het aantal nestkasten wat voor de huismus is ingebouwd en door wie is te zien in de tabel.

Biodiversity – Building with nature

- Adding nest boxes, bat boxes and green to buildings
- Obligatory for all new housing developments

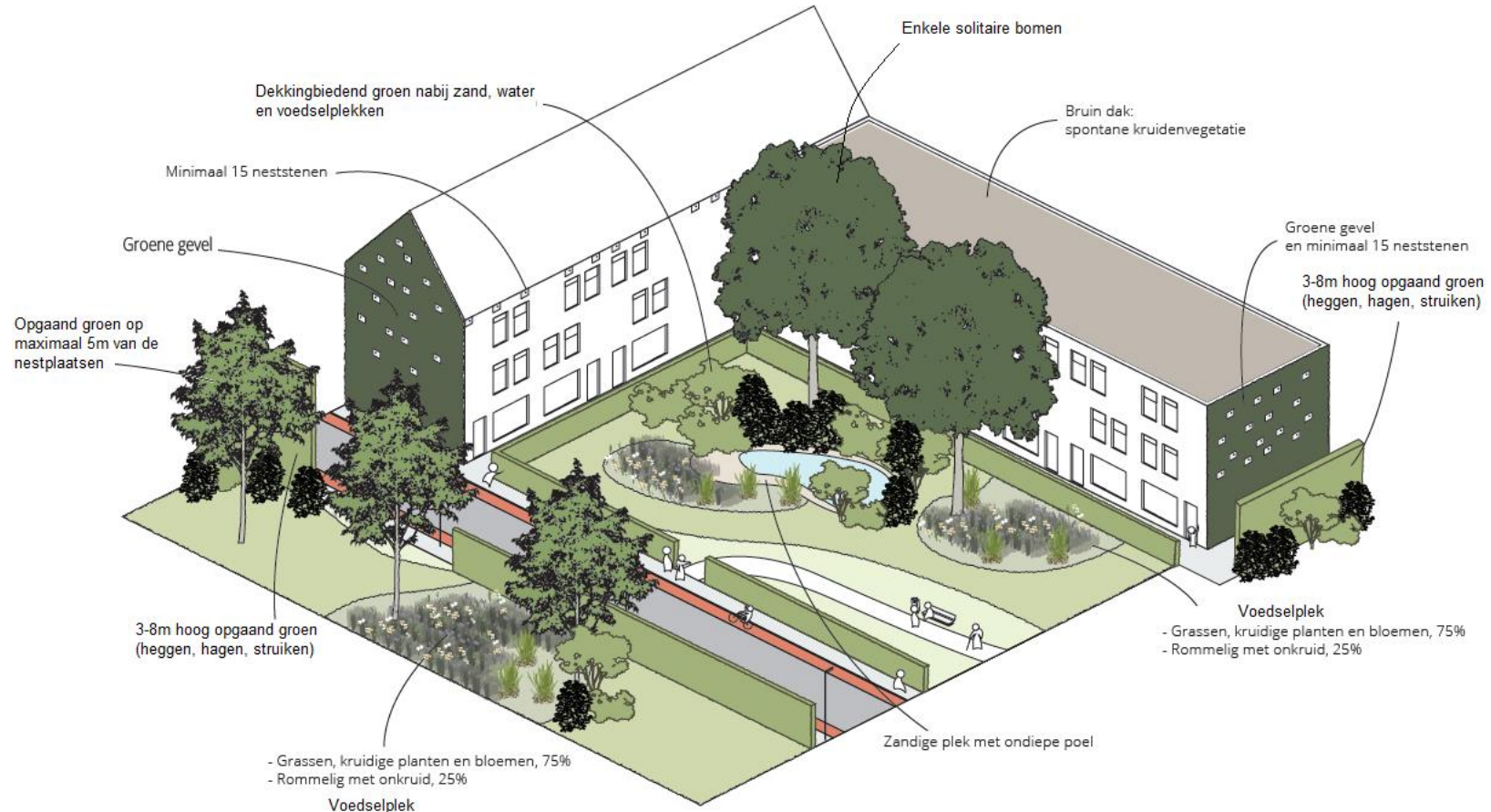

Biodiversity – Quantifying species needs

Example of the house sparrow:

- Minimum of 30 nesting boxes per hectare
- Minimum of 100 m² vertical green per hectare
- Minimum of 500m² per hectare with feedingspots within 50 meters of the nesting site
- 5m² per hectare with dry sandy spots within 50 meters of the nesting site

Biodiversity – Multifunctional green

The edible housing area Rijnvliet with the treetop-walkway

<https://www.utrecht.nl/nieuws/nieuwsbericht-gemeente-utrecht/kinderen-op-expeditie-in-voedselbos-rijnvliet/>

Green roofed bus shelters

<https://www.utrecht.nl/city-of-utrecht/green-roofed-bus-shelters-in-utrecht>

Gemeente Utrecht

Biodiversity – Greening the existing city

Tiny Forest 'Bosch van Wijk'

<https://www.utrecht.nl/wonen-en-leven/parken-en-groen/parken-en-plantsoenen/nieuwe-parken-en-plantsoenen/tiny-forests-in-utrecht/>

Roerplein Pocket Park seen from above

<https://www.naturvation.eu/blog/20200921/paved-square-public-park-case-study-utrecht.html>

Biodiversity – Inner city green

Moreelsebrug

<https://nl.wikipedia.org/wiki/Moreelsebrug>

Gemeente Utrecht

Now building: Wonderwoods

<https://wonderwoods.com>

Biodiversity – Wild bees

Bee burrow

<https://www.utrecht.nl/wonen-en-leven/parken-en-groen/dieren/wilde-dieren-helpen/bijen/#c423334>

<https://www.utrechtnatuurlijk.nl/wildebij/>

Biodiversity – Raising awareness

Zie je een vis? Druk op de bell

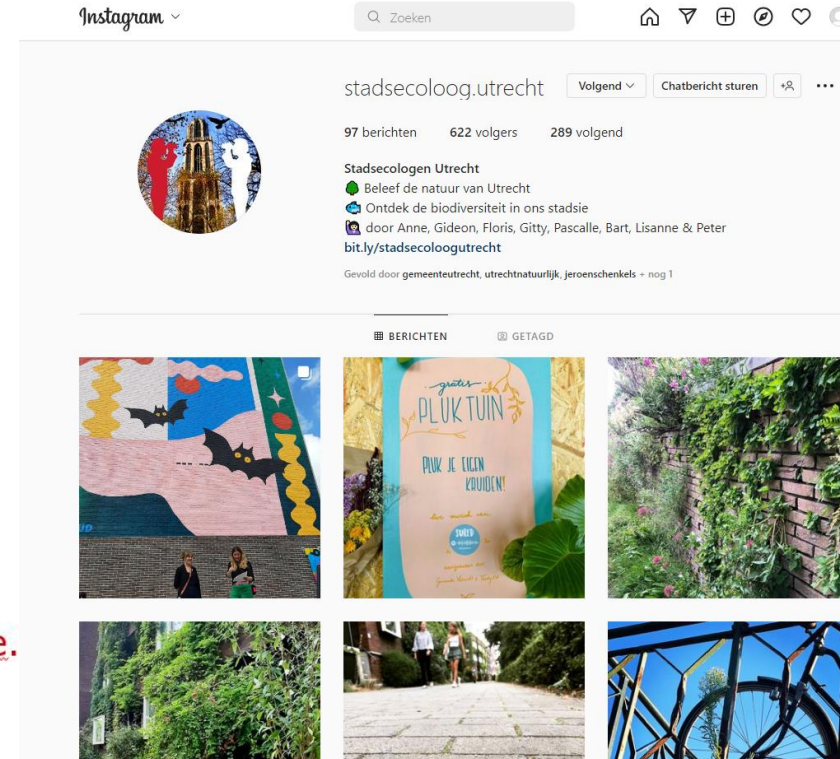
Vissen zwemmen ieder voorjaar vanaf de Vecht, via de Oudegracht en de singels, naar de Kromme Rijn. Dwars door Utrecht heen, op zoek naar een plek om eitjes te leggen en zich voort te planten. Soms moeten ze lang wachten bij de Weerdsluis, omdat de sluisdeuren in het voorjaar niet vaak open gaan. Daar hebben we iets op bedacht. Onder water bij de sluis hangt een camera. De live-beelden zie je hieronder. Zijn er vissen in beeld? Druk dan op de visdeurbel. De sluiswachter krijgt een seintje en kan, als er veel vissen zijn, de sluis openen. Zo help je vissen de gracht door. [Learn more about the fish doorbell.](#)

The locks will be opened and fish can migrate.

Connecting canals with a fish doorbell

<https://visdeurbel.nl/about-the-fishdoorbell/>

Social media

<https://www.instagram.com/stadsecoloog.utrecht/>
<https://twitter.com/Stadsecoloog030>

Thank you for your time!

Questions?

